Truyen co PG - III-2

Truyện Cổ Phật Giáo

Truyen co PG - III-2

Trang gốc

Đọc với phông chữ Times New Roman (Unicode)

Truyện Cổ Phật Giáo

Truyện Thơ - Tập III

Tâm Minh Ngô Tằng Giao

Diệu Phương xuất bản - 2004

(tiếp theo)

(16)

PHÓNG RỘNG

TÌNH THƯƠNG

Nơi thành Xá Vệ xưa kia

Vợ chồng nhà nọ rất chi là giàu

Vì cha ông họ từ lâu

Chết đi để lại đời sau gia t ài.

Vợ chồng cả chục n ăm trời

Lấy nhau sinh được một người gái ngoan

Đẹp xinh, đức hạnh vẹn to àn

Mẹ cha chiều chuộng, khỏi làm lụng chi

Số cô sướng ít ai bì

Hưởng nhiều phước báu từ khi chào đời.

Vợ chồng sống rất thảnh thơi

Về sau thêm được hai người con trai

Gia đ ình êm ấm trong ngoài

Gái đầu l òng thấy tương lai rực hồng.

*

Khi cô lớn, định kén chồng

Nhắm chàng kia thấy cũng không thua gì

Bạc tiền, danh giá kể chi
Tâm đầu ý hợp, đôi bề luyến thương.
Đời người sinh tử vô thường
Cha chàng rồi đến mẹ ch àng quy tiên
Một n ăm hai cái tang liền
Gia tài để lại bạc tiền sẵn đây
Chàng con được thừa hưởng ngay
Nhưng rồi sinh tật vui vầy ăn chơi
Nhiều gia sản, lắm cơ ngơi
Đua đ òi hư hỏng sống đời tự do.
Cha cô gái chẳng âu lo
Nghĩ chàng tang chế khiến cho muộn sầu
Bước đường phóng túng chẳng lâu
Thói hư tật xấu sẽ mau ngưng liền
Thế là chấm dứt ưu phiền,
Anh chàng có sẵn bạc tiền trong tay
Con ông vẫn thoải mái ngay
Không lo vất vả đọa đ ày tấm thân
Cho nên ông chẳng phân vân
Đồng l òng cho cưới ngại ngần gì đâu.
Thế rồi chàng rể mau mau
Linh đ ình tiệc cưới rước dâu về nhà,
Chàng yêu vợ rất thiết tha
Từ sau ngày cưới chẳng xa vợ hiền
Chỉ quanh quẩn ở kề bên
Con đường trụy lạc tưởng qu ên hẳn rồi.
*
Nào ngờ ngày tháng dần trôi
Ngựa quen đường cũ có rời xa đâu
Chàng kia một sớm quay đầu

Về đường phóng đ ãng buồn đau thuở n ào,
Bạn bè đông đảo biết bao
Say sưa ăn uống, ồn ào nói n ăng
Đua nhau nịnh hót rộn r àng
Gia tài do đó lẹ l àng trôi đi,
Vợ khuyên can có ích chi
Chàng vung tay mãi đến khi hết tiền
Bạn bè xa lánh ngay liền
Khi chồng nhận rõ đảo đi ên cuộc đời
Than ôi thì đ ã muộn rồi
Còn đâu nhung lụa một thời xa xưa
Tuy nhiên sĩ diện có thừa
Nên chàng vẫn cố giữ như bình thường
Tỏ ra sang trọng phô trương
Vợ chồng do đó t ìm phương kiếm tiền.
Chàng bèn nhờ cô vợ hiền
Về xin tiền bạc ở bên nhà nàng
Đặt điều nói dối mọi đường
Khi thì mua sắm nữ trang đắt tiền
Khi thì ruộng đất tậu th êm
Khi thì buôn bán ở miền xa xôi,
Dối quanh dối quẩn mãi rồi
Cuối cùng thú thật đầu đuôi sự t ình
Cảnh sa sút của gia đ ình
Vì chồng chót dại gây thành khổ đau.
*
Cha cô gái rất buồn rầu
Giận chàng con rể trước sau gây phiền
Ăn chơi phung phí bạc tiền
Nhưng thương con gái ông liền giúp cho:

"Cứ xin mãi, chẳng hay ho
Giúp cho lần cuối, tự lo sau này!"
Tưởng rằng chàng rể đổi thay
Nào ngờ chỉ được ít ng ày mà thôi
Cô con gái lại tới rồi
Lại xin tiền bạc ở nơi gia đ ình.
Cha cô thật rất bất bình
Không còn muốn giúp rể mình thêm chi
Ông thương con thuở xưa kia
Sống đời sung sướng có g ì khổ đâu
Giờ đây đầy những lo âu
Vì chồng gieo khổ, gieo sầu mênh mông,
Ông bàn tính với vợ ông
Muốn cho con gái bỏ chồng này luôn
Sau rồi ông sẽ mang con
Gả cho người khác mới mong tốt lành.
Gái kia nghe lọt sự tình
Vội về kể lại ngọn ngành chồng nghe
Anh chồng chua xót tái tê
Suốt đ êm trằn trọc bộn bề tâm can
Quẩn quanh suy nghĩ miên man
Trong niềm tuyệt vọng nát tan lòng người
Chợt chồng mất trí nhất thời
Kiếm dao giết vợ, giết người mình yêu
Rồi chàng tự sát chết theo
Xác nằm chung chỗ, máu gieo quanh vùng.
Được tin cấp báo h ãi hùng
Cha cô gái tới, vô cùng đớn đau
Oán trời, trách đất hồi lâu
Than cho số mạng thảm sầu tang thương

Thần kinh rối loạn bất thường

Ông lang thang bước tìm đường hỏi thăm:

"Sao tôi số phận nhọc nhằn?

Sao tôi lâm cảnh khó kh ăn phũ ph àng?"

*

Một ngày nắng đẹp th ênh thang

Phú ông gặp Phật vội vàng quỳ tâu

Đầu đuôi gia cảnh thảm sầu

Dốc lòng thuật lại trước sau tâm thành

Thỉnh cầu Phật chỉ cho mình

Cội nguồn dẫn đến tội t ình ngày nay.

Phật nghe xong phân tích ngay

Nguyên do sự việc đọa đ ày vương mang

Rồi ngài khuyên dạy nghiêm trang:

"Chúng sinh coi nặng tình thương gia đ ình

Nên thường chỉ để l òng mình

Hướng vào một chỗ mà thành khổ đau,

Tình thương phóng rộng ra mau

Thương yêu tất cả như nhau trên đời

Con ta nào khác con người

Niềm đau quằn quại tức thời ti êu tan!"

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của QUẢNG HUỆ)

---*---

(17)

TỊNH XÁ KỲ HOÀN

Thành Xá Vệ nước Ấn xưa

Có ông trưởng giả rất ư là giàu

Tính tình hào hiệp từ lâu

Sẵn lòng bố thí trước sau mọi nhà

Tên ông là Tu Đạt Đa
Người đời quý mến ông ta vô c ùng
Cấp Cô Độc họ gọi ông
Danh xưng quý mến tỏ lòng ngợi khen.
Bảy con trai sống kề bên
Đều th ành gia thất, lành hiền, bình an
Trừ người con út độc thân
Ông nhờ mai mối xa gần giúp cho
Họ bèn giới thiệu một cô
Đẹp xinh nhan sắc, tuổi vừa cập k ê
Là con gái ông Hộ Di
Hai bên hợp ý, đôi bề đẹp duy ên
Nên ông trưởng giả đi liền
Th ăm b ên nhà gái kết thêm thắm tình,
Sau khi nhà gái tiếp mình
Họ bèn chuẩn bị linh đ ình đón ai
Tò mò ông hỏi đôi lời
Mới hay họ đợi thỉnh mời thầy tu
"Cúng dường Phật, đấng đạo sư
Cùng chư T ăng", vốn từ xưa nếp nh à.
Thế rồi ông hỏi thêm ra
Khi nghe giảng giải, rất là ngạc nhiên
Trong lòng phát khởi niềm tin
Cầu sao gặp Phật thỏa niềm ước mong.
*
Hôm sau vừa rạng ánh hồng
Ông bèn dậy sớm tìm đường tới thăm
Ghé vào tịnh xá Trúc Lâm
Ông ra mắt Phật, thành tâm, cúi đầu
Ngồi nghe Phật giảng pháp mầu

Như vầng dương phá đ êm thâu mịt mùng
Lòng ông quá đỗi vui mừng
Bèn quỳ thỉnh Phật qua vùng của ông
Nơi thành Xá Vệ thân thương
" Đánh chuông cảnh tỉnh những phường u m ê
Nhận ra chánh đạo quay về
Bỏ tà theo chánh còn gì phước thêm!"
Phật ưng thuận nhưng dạy liền:
"Xuất gia rồi phải ở riêng một vùng
Đó l à theo phép tắc chung
Nếu không riêng biệt, vô cùng khó kh ăn,
Ta cần tịnh xá khang trang
Làm nơi cư trú cho hàng chư T ăng."
Ông trưởng giả vội thưa rằng:
"Xây ngôi tịnh xá dễ dàng lắm thay
Riêng con xin phát tâm ngay
Sẽ hoàn thành sớm một ngày gần đây!"
Phật cười: "Thật quả lành thay
Nếu mà được vậy thời hay vô c ùng!"
*
Sau khi lo chuyện con xong
Vội vàng trưởng giả khởi công ngay liền
Tìm nơi cất tịnh xá lên
Ngài Xá Lợi Phất kề bên giúp giùm
Chọn khu vườn rất um tùm
Đất bằng, cây cối xanh um mượt m à
Của ông thái tử Kỳ Đ à
Chỗ này xây cất thật là tiện thay.
Nào ngờ thái tử nói ngay
Vì không muốn bán vườn này của ông

Muốn làm trưởng giả nản lòng
Đ ùa rằng: "Mua bán cũng không khó gì
Hãy mang vàng tới đây đi
Phủ đầy mặt đất tôi th ì bán cho!"
Tưởng rằng trưởng giả khó lo
Nào ngờ ông lại vội cho người về
Chở vàng đến phủ đất kia
Quyết mua cho được có chi ngại ng ùng.
Lót vàng mua đất đ ã xong
Chỉ còn các gốc cây trong vườn này
Phân vân biết tính sao đây
Thời ông thái tử lòng đầy ngạc nhi ên
Thấy người mua coi bạc tiền
Khác chi đất cục phủ tr ên mảnh vườn
Thật kỳ lạ! Thật bất thường!
Cho nên thái tử vội vàng hỏi th ăm
Hỏi về Phật và chư T ăng
Sau khi nghe giảng rõ ràng phân minh
Giờ đây thái tử hiểu r ành
Bèn đem cây cối nhiệt t ình cúng luôn
Cúng dường Phật rất thành tâm
Thế là xong chuyện bán buôn vườn này.
*
Ông già trưởng giả mừng thay
Khởi công xây cất ngay ngày hôm sau
Nào ngờ trở ngại tới mau
Do phường ngoại đạo v ào tâu triều đ ình
Cùng nhau phản đối công tr ình
Muốn đâu tịnh xá tiến h ành cất xây,
Đ òi tranh tài ngay tại đây

Để xem Phật Giáo có hay hơn người.

Vừa lo lắng, vừa bồi hồi

Sợ rằng ngoại đạo người thời rất đông

Lại thêm pháp thuật cao cường

Ngài Xá Lợi Phất khó đường đua tranh

Vì ngài đơn độc một m ình,

Nào ngờ khi rõ sự tình kể trên

Ngài bèn nói với ông liền:

"Ông đừng lo lắng muộn phiền cho tôi

Một tia ánh sáng mặt trời

Đủ xua bóng tối khắp nơi mịt m ùng!"

Thế rồi vua với hoàng cung

Cùng bao dân chúng tập trung một ngày

Xem tranh tài tại nơi này

Riêng ông trưởng giả tràn đầy lo âu.

Nhớ lời Phật dạy từ lâu

Trong khi truyền bá đạo mầu Thế Tôn

Chớ nên xử dụng thần thông

Sợ làm kinh dị tới lòng người xem

Ngài Xá Lợi Phất nào quên

Hôm nay đặc biệt cho n ên phải dùng

Phép mầu, biến hóa thần thông

Thắng phường ngoại đạo khi c ùng đua tranh.

*

Thế rồi khởi sự công trình

Cất xây tịnh xá, hoàn thành cho mau

Dù cho cực nhọc trước sau

Dù cho vất vả cũng đâu ngại ngần

Suốt ba bốn tháng nhọc nhằn

Dựng xong tịnh xá muôn phần khang trang

Tiện nghi, thanh tịnh, thênh thang

Đón chờ đức Phật ghé sang v ùng này.

Ông trưởng giả vào triều ngay

Đầu đuôi công tác tr ình bày lớp lang

Xin vua cử phái một đo àn

Lên đường thỉnh Phật về ban pháp mầu

Vua nghe, chấp thuận lời tâu

Cử đo àn thỉnh Phật cùng nhau đi liền.

*

Một ngày rực rỡ thần tiên

Phật cùng đệ tử qua miền xa xôi

Đi từng chặng, nghỉ từng nơi

Qua thành Xá Vệ giúp người khai tâm

Nhà vua và các quần thần

Đón chờ c ùng với toàn dân vùng này.

Phật về tịnh xá mới xây

Rồi ngài lưu lại nơi đây giúp người

Đạo mầu giảng dạy nơi nơi

Chúng sinh giác ngộ thoát đời lầm than,

Và nơi truyền bá đạo v àng

Có tên tịnh xá Kỳ Hoàn từ đây,

Cấp Cô Độc, người dựng xây

Tâm thành trưởng giả muốn gây duyên lành.

(phỏng theo bản v ăn xuôi

trong TRUYỆN CỔ PHẬT GIÁO)

---*---

(18)

KHỎI PHẢI

TỰ THIÊU

Ngày xưa ở tại nước kia

Có bà goá phụ Đề Vi rất gi àu
Chồng thời chết đ ã từ lâu
Lại không con cái, u sầu mãi thôi
Một thân goá bụa đơn côi
Không người che chở, chẳng ai nương nhờ.
Đúng theo phép thời bấy giờ
Vì bà dòng dõi là Bà La Môn
Nên khi cuộc sống u buồn
Không như ý nguyện, lại luôn não phiền
Thì nên hủy xác thân liền
Tự thiêu để được sinh l ên cõi trời
Đời sau sung sướng tuyệt vời
Bao nhiêu tội lỗi tức thời tiêu tan,
Trước khi thiêu nên lập đ àn
Cúng dường châu báu vô vàn thành tâm
Cúng cho thầy Bà La Môn
Để nhờ chú nguyện gieo muôn phước l ành,
Theo lời chỉ dẫn ngọn ngành
Bà Đề Vi chất củi th ành đ ài cao
Rồi chờ người phóng lửa vào
Tự thiêu thân xác, xả bao tội tình.
*
Trong vùng có vị tu hành
Được tin vội đến nhiệt th ành th ăm nom
Biện Tài, tên vị sa môn
Nghe xong câu chuyện ôn tồn giảng ngay,
Bà Đề Vi lắng nghe thầy
Lời từ vang vọng gieo đầy gấm hoa:
"Bao nhiêu tội chướng gây ra
Luôn do tâm thức người ta khởi đầu

Nào do thân thể mình đâu
Dù thiêu nào xóa được mau tội t ình,
Tâm lành thời quả báo lành
Tâm gieo nhân dữ, quả thành dữ thôi.
Khi bà thiêu đốt thân người
Thế nào tâm cũng tức thời khổ đau
Làm sao mong diệt được mau
Tội tình chồng chất trước sau nhiều bề
Mà mong có quả lành về;
Cũng như người bệnh dầm dề lâu nay
Giờ ai đánh mắng đọa đ ày
Sao sầu não chẳng vương ngay vào mình
Làm sao giữ được tâm l ành;
Giờ bà muốn diệt tội tình lâu nay
Muốn thiêu, muốn đốt thân n ày
Lửa mang đau đớn tới ngay tức th ì
Tâm sinh khổ não kể chi
Chết rồi đọa xuống âm ty ngay liền
Thế là khổ lại khổ thêm
Nơi miền địa ngục n ão phiền gia t ăng.
Lấy thêm thí dụ rõ ràng
Bò càng kéo nặng lại càng ghét xe
Bò bèn đạp g ãy xe đi
Tưởng rằng nặng nhọc có bề thoát qua
Nào ngờ xe gãy tháo ra
Bỏ đi xe g ãy, thay qua xe lành
Ách kia lại xiết cổ mình
Bò đâu thoát được khổ h ình gian nan.
Ai còn nghiệp tội đầy tr àn
Dù cho có đốt trăm ng àn tấm thân

A Tỳ địa ngục vẫn gần,
Làm sao chỉ có một lần tự thiêu
Mà mong tội lỗi hết theo.
Tâm mà tạo ác đủ điều khác chi
Như mây che khuất tr ăng kia,
Tâm mà hối cải chuyển đi l àm lành
Như là ngọn đuốc lung linh
Phá tan t ăm tối, u minh chập chờn
Bao nguồn gốc nghiệp thế nhân
Do Thân, Khẩu, Ý xoay vần tạo ra,
Muốn trừ diệt hết tâm tà
Chân thành sám hối! Thiết tha tu hành!"
*
Sau khi giảng giải điều l ành
Thầy Biện Tài lại nhiệt thành dạy thêm:
"Nhớ Mười Điều Thiện chớ qu ên
Hàng ngày bà cố gắng nên thực hành!"
Bà Đề Vi hiểu ngọn ng ành
Trong lòng hoan hỷ chân thành cúng dâng
Vừa châu báu, vừa bạc vàng
Thỉnh thầy ở lại giúp hàng chúng sinh.
Thầy không nhận, nói tâm tình:
"Những đồ quý báu tu h ành cần đâu
Nếu bà đ ã hiểu đạo mầu
Mang Mười Điều Thiện truyền mau cho người
Đó l à một cách tuyệt vời
Trả ơn thiết thực cho nơi cửa Thiền
Cúng dường Pháp là ưu tiên
Đạo v àng gieo hạt, tâm hiền nở hoa!"
(phỏng theo bản v ăn xuôi

của MINH CHÂU)

---*---

(19)

HỒ LY MÓT VÀNG

Ở bên sườn núi thuở xưa
Có ngôi chùa nhỏ với sư rất già
Lông mày sư tựa tuyết pha
Chòm râu cước trắng mượt mà đẹp thay,
Chùa nghèo, mọi việc hàng ngày
Dù cho nặng nhọc một tay sư làm
Tuy già còn khỏe vô vàn
Một mình tu chốn non ngàn ung dung
Dân làng cư ngụ quanh vùng
Thấy sư cực khổ đều c ùng quan tâm
Muốn lên chùa giúp đôi phần
Nhưng sư từ chối chẳng cần giúp chi.
Bà con thắc mắc chuyện gì
Có điều chưa hiểu tức th ì nhờ sư
Sư già mở rộng tâm từ
Hết lòng chỉ dẫn dân cư tận tình
Đôi khi c òn giảng thêm kinh
Hướng lời Phật dạy chúng sinh theo đường
Mọi người cung kính tôn sùng
Thường đem thực phẩm cúng dường tạ ơn.

*

Một n ăm gió giật từng cơn
Đông về lạnh buốt, tuyết vờn trắng phau
Cảnh chùa b ăng giá trước sau
Sư đang tụng niệm chợt đâu giật m ình
Có ai gõ cửa thình lình

Sư già mở cửa quả tình ngạc nhiên
Chú hồ ly đứng ngo ài hiên
Đang run lẩy bẩy giữa miền tuyết sương
Sư già hỏi giọng thân thương:
" Đ êm hôm buốt giá tới xương thế này
Con làm chi lại tới đây?"
Hồ ly quỳ vội xuống ngay thưa rằng;
"Mùa đông lạnh lẽo giá băng
Con đâu sống nổi trong hang đ êm này
Xin thầy thương tấm thân gầy
Cho con tạm trú đến ng ày mai thôi! "
Từ bi sư nói: " Được rồi
Hãy vào sưởi ấm ta thời tiếc chi!"
Sư mang củi nhóm lửa khuya
Lấy cơm cho chú hồ ly lót lòng.
Ăn no rồi, sưởi ấm xong
Hồ ly say ngủ vui trong mộng vàng
Hôm sau từ biệt về hang.
Hồ ly từ đó thường thường trở lui
Sư già cho phép vậy rồi:
"Nếu cần sưởi ấm con thời ghé đây!"
Hồ ly hầu chuyện cùng thầy
Dần dà học được điều hay, điều l ành
Tâm tư chuyển biến thật nhanh,
Nhiều lần chặt củi lượm cành biếu sư.
*
Đông t àn, trời đất sang m ùa
Chim rừng ríu rít thi đua hót mừng
Đón xuân vạn vật tưng bừng
Thiên nhiên khởi sắc quanh vùng tốt tươi,

Một hôm trong lúc chuyện vui
Sư già bất giác thốt lời thở than:
"Chùa đây nhỏ bé ngh èo nàn
Hư hao, cũ nát rất cần sửa sang
Cần tô lại tượng Phật vàng,
Cần tiền thết đ ãi dân làng bữa chay
Tri ân họ giúp lâu nay,
Kiếm vàng làm được chuyện n ày dễ đâu!"
Sư vui bàn chuyện đôi câu
Hồ ly bất chợt cúi đầu trầm ngâm
Khiến sư hối hận vô ngần
Lảng qua chuyện khác. Trời dần về đ êm
Hồ ly từ biệt đi liền
Hẹn ngày trở lại chuyện thêm hầu thầy.
*
Thế rồi cả nửa n ăm nay
Hồ ly nào có thấy quay trở về
Sư già lo sợ mọi bề
Sợ hồ ly dại mà đi trộm v àng
Thời người bắt đánh trong l àng
Chắc giờ bỏ mạng thảm thương mất rồi,
Sư lòng lo nghĩ rối bời
Sớm chiều hai buổi sư ngồi tụng kinh
Mong hồ ly được ơn l ành
Đời sau thoát kiếp súc sinh, l àm người.
Thời gian như nước cuốn trôi
Hơn ba n ăm đ ã qua rồi! Thật nhanh!
Một đ êm mùa hạ trời thanh
Tr ăng v àng lơ lửng đầu c ành trên cao
Ánh tr ăng tỏa dịu thanh tao

Côn trùng vẳng tiếng vọng vào xa x ăm
Sư buồn ngủ toan đi nằm
Chợt nghe gõ cửa vô vàn ngạc nhiên
Sư bèn ra mở cửa liền
Tưởng rằng khách lạ ghé miền núi cao
Nào ngờ hồ ly bước vào
Sư già mừng rỡ đón ch ào "bạn" xưa
Lòng vui biết mấy cho vừa
Từ lâu cách biệt đ ã thừa lo âu
Giờ đây trút hết muộn sầu
Biết hồ ly sống, có đâu l ìa trần.
Hồ ly hoan hỷ vô ngần
Gặp sư vội vã quỳ dâng cúng dường
Dâng lên sư một thỏi vàng
Sư già kinh ngạc ngỡ ngàng hỏi ngay:
"Vàng này lấy ở đâu đây?
Con đừng mang đến ch ùa này của gian!"
Hồ ly điềm tĩnh phân trần:
"Hơn ba n ăm trước có lần tại đây
Thầy từng than thở cho hay
Cần vàng sửa chữa chùa này đấy thôi
Khiến lòng đệ tử rối bời
Muốn đi lấy trộm của người về đây
Rồi đem dâng cúng ch ùa ngay
Nhưng con tự biết rằng thầy chẳng ưng
Nên con vội vã tìm đường
Theo người vượt biển kiếm vàng đảo xa,
Người ta khai mỏ vàng ra
Lấy xong, còn vụn thật là nhỏ nhoi
Lẫn vào đất cát biển khơi

Con theo mót lượm khắp nơi bao ngày

Luôn ba n ăm được chút đây

Đốt cho v àng chảy thành ngay thỏi này

Đem về dâng cúng bữa nay

Lòng thành, mong ước được thầy nhận cho

Dùng tô tượng, dùng sửa chùa

Đ ãi cơm phật tử đúng như dự tr ù.

Sư già cảm động bất ngờ

Nên mừng ứa lệ dâng mờ đôi mi,

Không mừng vì được v àng kia,

Nhưng mừng vì thấy hồ ly tu hành

Có lòng tin, có tâm thành

Bên trong lốt thú đạo t ình chứa chan.

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của PHẠM NGỌC KHUÊ)

---*---

(20)

QUỶ LA SÁT

Đo àn ca kịch nọ nổi danh

Kiếm ăn đi khắp tỉnh th ành làng thôn

Diễn tuồng ác quỷ kinh hồn

Tuồng "Quỷ La Sát" luôn luôn hãi hùng

Người xem khen ngợi vô cùng

Diễn viên thật giỏi, tích tuồng thật hay.

Đo àn đi lưu diễn đó đây

Một lần ghé lại làng này kiếm ăn

Dân làng thích thú vô vàn

Say mê theo rõi những màn quỷ ma,

Khi đo àn chuẩn bị rời xa

Bà con lưu luyến thiết tha giữ đo àn

Có người dọa dẫm xa gần:

"Về chiều trời đ ã có phần tối t ăm

Vượt khu rừng rất khó kh ăn

Lỡ ra bị kẹt phải nằm lại đ êm

Nhiều rắc rối, lắm muộn phiền

Rừng này nổi tiếng là miền dữ hung

Quỷ La Sát nhiều vô cùng

Chi bằng đợi sáng đi không muộn g ì!"

Mấy chàng kịch sĩ cười khì:

"Chúng tôi đâu có sợ chi quỷ n ào

Chúng tôi là quỷ từ lâu

Đóng vai La Sát hằng bao năm trường!"

Thế rồi đo àn quyết lên đường

Sau khi từ biệt dân làng đôi câu.

Khu rừng hun hút thẳm sâu

Cả đo àn đi đ ã khá lâu lắm rồi

Màn đ êm dày đặc khắp trời

Vẫn chưa qua khỏi được nơi rừng n ày

Thôi đ ành phải nghỉ lại đây

Nằm quanh một chỗ đ êm nay lạnh lùng,

Bẻ cành cây, hốt lá rừng

Nhóm lên lửa ấm cháy bùng suốt đ êm

Thay nhau ngồi gác luân phiên

Canh cho lửa cháy liên miên chẳng ngừng.

Nửa khuya sương xuống chập chùng

Khí trời buốt giá, hơi rừng lạnh c ăm

Mọi người say ngủ nằm l ăn

Chàng ngồi canh lửa một thân tội tình

Rét run lẩy bẩy thân mình

Lấy đồ diễn kịch khoác nhanh l ên người

Tạo thêm hơi ấm áp rồi
Gật gù bên lửa chàng ngồi lặng thinh,
Bộ đồ kia lại vô t ình
Là đồ quỷ dữ h ãi kinh diễn tuồng.
Rừng im lặng, lửa bập bùng
Chợt đâu có tiếng chim muông vang rền
Một người nằm ngủ cạnh bên
Giật mình thức giấc ngồi lên ngoái đầu
Nhìn người canh lửa thấy đâu
Thấy con quỷ dữ tóc râu rối bù
Quỷ La Sát ngồi gật gù
Cạnh bên đống lửa âm u, chập chờn
Anh chàng hoảng sợ hết hồn
Chồm lên vội chạy, miệng mồm kêu la:
"Quỷ La Sát! Bớ người ta!"
Cả đo àn thức dậy nghe mà thất kinh
Trong cơn mê hoảng thình lình
Tưởng rằng quỷ thật hiện hình chốn đây
Kịp đâu suy nghĩ. Khổ thay!
Nên cùng bỏ chạy theo ngay người đầu.
Chàng canh lửa giữa đ êm thâu
Đang thiu thiu ngủ chợt đâu giật m ình
Nghe kêu, tỉnh dậy, hoảng kinh
Thấy người ta chạy cũng đ ành nối đuôi
Tưởng rằng có quỷ tới nơi
Hét la, chạy hoảng theo người cho nhanh,
Chạy theo vẫn khoác trên mình
Bộ đồ quỷ dữ, răng nanh, mắt lồi.
Mọi người chạy một quãng rồi
Ngoái trông lui thấy ở nơi sau mình

Anh chàng canh lửa hiện hình
Giống như quỷ dữ đuổi nhanh tới gần
Thế là kinh hãi vô ngần
Lại càng chạy vội chẳng cần nghĩ suy...
Cảnh vui diễn giữa đ êm khuya
Một đo àn hoảng hốt chạy đi đi ên khùng
Rượt nhau vấp ngã tưng bừng
Đều c ùng khổ sở, đều c ùng đớn đau
Trầy da, chảy máu, u đầu
Mệt nhoài, đuối sức, theo nhau nằm d ài,
Đến khi biết r õ chuyện rồi
Cả đo àn thương tích đầy người, khổ thân!
Đời v ì thành kiến sai lầm
Vô minh che lấp, xa gần đua nhau
Chạy theo ảo tưởng trước sau
Nên bao phiền não chuốc mau vào mình.
(phỏng theo bản v ăn xuôi
trong TRUYỆN CỔ PHẬT GIÁO)
---*---
(21)
ÂN OÁN
Cỏ cây, sinh vật thời xưa
Đều c ùng biết nói, lại vừa biết nghe
Riêng loài người giỏi mọi bề
Được tôn chúa tể chính v ì trí khôn,
Nhưng trong rừng thẳm núi non
Giữa bầy thú dữ cọp luôn đứng đầu
"Chúa sơn lâm" tiếng từ lâu
Giang sơn hùng vĩ ai đâu tranh d ành.
Một hôm cọp dạo loanh quanh

S ăn mồi kiếm sống th ình lình sa chân
Chui đầu v ào bẫy thợ s ăn
Cuồng đi ên gào thét, hung h ăng vẫy v ùng
Dễ gì thoát cảnh khốn cùng
Nên nằm yên lặng, hãi hùng, hoang mang.
Hồi lâu thấy bóng áo vàng
Một sư xuất hiện dưới hàng cây xa
Cọp bèn lên tiếng kêu la
Mong sư cứu cọp thoát ra bẫy này
Từ bi, hỷ xả lâu nay
Người tu chắc sẽ ra tay giúp liền.
Quả nhiên sư động tâm hiền
Bẫy kia mở nắp. Cọp bèn thoát ra.
*
Ngay khi khổ nạn vượt qua
Cọp gầm, cọp thét vang xa núi rừng,
Mắt hằn lửa hận bừng bừng
Nhìn sư h ăm dọa vô c ùng hung h ăng:
"Loài người độc ác ai bằng
Hại ta mọi cách nên gi ăng bẫy n ày
Giết ngươi để trả th ù ngay
Khó mà thoát móng vuốt đây! Đừng h òng!"
Sư bình thản, giọng ung dung:
"Thế gian cõi tạm ta không tiếc gì
Con người sống ở thác về
Có sinh có tử lạ chi cuộc đời
Chết là giải thoát kiếp người
Nhưng ta muốn nói một lời thiết thân:
Ngài là chúa tể sơn lâm
Nhận ân, trả oán vô ngần ô danh

Rồi đây khắp chốn rừng xanh
Còn ai kính trọng kẻ dành ngôi cao!"
Cọp nghe hợp lý phần nào
Xuôi tai bèn nói: "Ta đâu ngại g ì
Chúng ta giờ hãy cùng đi
Hỏi ba nhân chứng tức thì rõ ngay
Rằng loài người ác lắm thay
Nếu mà đúng vậy xác n ày của ngươi
Thời ta ăn sống nuốt tươi
Ngươi nghe cho rõ kẻo rồi lại than!"
Sư bèn đáp lại nhẹ nh àng:
"Ta bằng lòng vậy, phàn nàn chi đâu!"
*
Đi giữa đường gặp chú trâu
Cọp lên tiếng hỏi. Ngẩng đầu trâu than:
"Loài người độc ác bạo t àn
Bắt tôi làm lụng vô vàn khổ đau
Lại còn roi quất trước sau
Suốt ngày đói bụng ai n ào thương cho
Vứt ra một nắm rơm khô
Đến khi kiệt sức bỏ l ò sát sinh
Nơi đây chịu đủ cực h ình
Lóc da, xẻ thịt, quả tình ác thay!"
*
Sư đi. Cọp vội theo ngay
Gặp thêm nhân chứng là cây bên đường,
Cây me ủ rũ, tang thương,
Cọp lên tiếng hỏi: "Người thường qua đây
Hiền hay dữ bạn cho hay?"
Cây me thoáng nghĩ đáp ngay chẳng nề:

"Loài người thiện, ác đôi bề
Khi tôi còn bé, người quê vùng này
Bón phân, tưới nước hàng ngày
Giúp tôi tươi tốt, giờ đây trưởng th ành,
Nào ngờ trái hãy còn xanh
Người ta đ ã vội trèo nhanh lên rồi
Tranh nhau hái trái, dập vùi
Khiến tôi gốc, ngọn tơi bời bấy lâu
Lá rơi, cành gẫy, thân đau
Loài người thiện ít, ác đâu quá nhiều!"
*
Sư đi, cọp lại kề theo
Gặp thêm chú khỉ đang tr èo trên cây,
Cọp bèn hỏi chú khỉ này
Khỉ ta còn nhỏ, nhíu mày nghĩ suy
Xong rồi hỏi lại cọp kia:
"Tôi đây muốn biết chuyện g ì xẩy ra?"
Cọp bèn vội vã kể qua
Đầu đuôi câu chuyện. Khỉ ta nghe rồi
Đăm chi êu, nh ăn nhó li ên hồi
Sau cùng lên tiếng: "Chuyện thời khó tin
Ngài là chúa tể khắp miền
To con, dũng mãnh, uy quyền từ xưa
Bẫy nào mà lọt cho vừa
Thấy tôi khờ dại nói đ ùa chớ nên
Mắt không thấy, tôi chẳng tin!"
Cọp nghe bực bội gầm lên: " Được rồi!
Lưng ta mi hãy leo ngồi
Ta đưa đi đến tận nơi, r õ liền!"
Khỉ con đồng ý leo l ên

Theo sư và cọp tới miền thợ s ăn.
Tới nơi cọp chỉ bẫy gi ăng
Tỏ ra không hiểu, khỉ nh ăn nhó ho ài
Khỉ ta đóng kịch thật t ài:
"Bẫy thời kín mít sao ngài vào trong?"
Cọp càng tức tối trong lòng
Muốn cho khỉ hiểu cũng không khó gì
Nhờ sư mở nắp bẫy kia
Trổ tài biểu diễn cọp thì nhảy luôn
Chui vào. Bẫy sập kinh hồn.
Khỉ quay qua hỏi sư ông tức thời:
"Vậy sư lúc đó đâu rồi?"
Cọp từ trong cũi cướp lời nói ra:
"Sư này xuất hiện nẻo xa
Bất ngờ đi lại phía ta đang ngồi!"
Nghe xong khỉ nói: "Rõ rồi!
Bây giờ tôi hiểu đầu đuôi sự t ình,
Sư ông lo việc tu hành
Đường ông xin cứ đi nhanh về ch ùa
Thời giờ đâu có dư thừa
Mà mua phiền não, dây dưa chuyện người!"
Hướng vào trong bẫy cọp ngồi
Khỉ nhe r ăng giỡn: "Phận tôi yếu h èn
Chúa sơn lâm là bề trên
Tôi đâu giúp được, chớ n ên mong nhờ
Chúc ngài lại gặp bất ngờ
Gặp người đến cứu, xin chờ dịp may
Giờ tôi tạm biệt ngài đây!"
Nói xong khỉ tót lên cây chuồn liền.
Bóng sư khuất nẻo rừng bên,

Mắc lừa, cọp giận cuồng đi ên thét gầm

Đ êm về rừng núi âm thầm ...

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của HUỲNH V ĂN BỘ)

---*---

(22)

ẤM TRÀ

PHÚC ĐỨC

Thưở xưa có vị tu hành

Thật là đức hạnh nổi danh vô c ùng

Thầy tên là sư Chánh Thông

Lâu nay muốn kiếm trong vùng rừng thưa

Một nơi thuận tiện xây chùa

Giúp cho Phật tử chỗ tu dễ dàng.

Một hôm đầy ánh trăng v àng

Sau khi tắm suối, sư đang trở về

B ăng ngang giữa cánh rừng khuya

Bỗng nghe vẳng tiếng ai kia kêu thầy,

Quay nhìn quanh quất đâu đây

Thấy ngay thấp thoáng dưới cây bóng hình

Người trông giống hồ ly tinh

Bước ra đảnh lễ cúi m ình thưa ngay:

"Con xin phép hướng dẫn thầy

Tới nơi thích hợp để xây dựng ch ùa!"

Lời người lạ thoảng như ru

Sư nghe ưng thuận rất ư vui mừng

Cả hai đ êm đó l ên đường

Vượt đ èo, lội suối, b ăng rừng, tr èo non

Tới nơi thoả nguyện chờ mong

Ngọn đồi thơ mộng m ênh mông vô cùng

Sư nhìn khoảnh đất rất mừng
Và rồi quyết định chọn v ùng này ngay
Sẽ xây chùa tại chốn đây
Bõ công tìm kiếm bao ngày tháng qua.
Thời gian thấm thoắt trôi xa
Chùa nay hoàn tất thật là khang trang
Mậu Lâm Tự tỏa đạo v àng
Anh chàng chỉ lối dẫn đường thuở xưa
Giờ đây t ìm đến thăm sư
Khẩn cầu xin ở lại tu nhiệt tình.
Dù trông giống hồ ly tinh
Sư nào câu nệ dáng hình, nhận ngay
Thâu làm đệ tử từ đây
Đặt t ên Thủ Hạc ngày ngày kệ kinh
Chuyên tâm ra sức học hành
Lại ch ăm lo việc ở quanh trong ch ùa.
*
Tháng ngày qua tựa thoi đưa
Giờ đây sư Chánh Thông xưa gi à rồi
Một ngày sư cũng lìa đời
Trụ trì chùa cũ nhiều người lên thay
Để rồi lại đến một ng ày
Tuổi già lần lượt rời ngay cõi trần,
Riêng Thủ Hạc vẫn yên phần
Vẫn luôn mạnh khoẻ, chuyên cần lo tu.
Đến đời ho à thượng Nguyệt Chu
Trụ trì thứ bảy của chùa Mậu Lâm
Trong chùa mọi việc chi cần
Một tay Thủ Hạc lãnh phần lo toan
Trung thành, chu đáo, đảm đang

Giúp luôn cả đám dân l àng địa phương
Giúp thêm cả khách hành hương
Sức luôn cố gắng, tâm thường an vui.
*
Một n ăm lễ lớn tới rồi
Trên chùa chuẩn bị đón người h ành hương
Tính ra số khách thập phương
Vài ngàn người sẽ tìm đường l ên đây
Chùa lo mọi việc xong ngay
Chỉ riêng nước uống vào ngày mai thôi
Sao cho đủ khắp mọi người
Ấm trà thật lớn kiếm thời khó sao!
Sư Nguyệt Chu lo biết bao
Tới lui nghĩ ngợi, ra vào thở than
Chợt nghe Thủ Hạc trấn an:
"Con xin đi tới ngôi l àng quen xa
Mượn về một chiếc ấm trà
Ấm này vĩ đại đủ pha ng àn người
Cách đây ng àn dặm mà thôi!"
Sư nghe mừng rỡ nhưng rồi lo âu:
"Xa ngàn dặm dù đi mau
Chỉ trong một tối kịp đâu quay về,
Dễ chi mượn được ấm kia
Ngày mai nước uống chắc gì có đây!"
Nghe xong Thủ Hạc thưa ngay:
"Con đi tức khắc, xin thầy y ên tâm!"
Mang đôi giầy cỏ v ào chân
Tức thời đệ tử biến luôn khỏi ch ùa.
Sáng sau hoà thượng Nguyệt Chu
Đang ngồi thiền định tĩnh tu giữa ph òng

Chợt nghe rộn rã ngoài song
Biết ngay Thủ Hạc về trong chùa này
Sư nhìn ra thấy lạ thay
Ấm trà vĩ đại để ngay hi ên ngoài
Sư kinh ngạc đến ngẩn người
Rồi ngài sung sướng thốt lời ngợi khen
Ấm trà được sử dụng liền
Đun sôi tr à bốc hơi lên thơm lừng
Hương thơm thanh thoát lạ lùng
Vô cùng dễ chịu, vô cùng dịu êm
Uống vào sảng khoái vô biên
Bao người xin uống quả nhiên hài lòng,
Ấm như một suối nguồn trong
Rót trà đ ãi khách mãi tuôn chẳng ngừng
Mọi người ca tụng tưng bừng
Anh chàng Thủ Hạc vui mừng nói ngay:
"Người ta gọi ấm trà này
Là trà phúc đức xưa nay giúp người
Trong đây tám món tuyệt vời:
Bệnh thời biến mất. Sức thời t ăng th êm,
Bao nhiêu lo sợ dứt liền,
Phát sinh trí tuệ. Nhân duyên tạo nhiều
Được người tôn trọng kính y êu,
Bao nhiêu tai nạn thảy đều tránh qua,
Và t ăng tuổi thọ th êm ra
Ấm trà phúc đức quả l à quý thay!"
*
Đ ã qua bao tháng cùng ngày
Anh chàng Thủ Hạc chùa này sống dai
Trụ trì chùa tới thứ mười

Anh chàng vẫn khoẻ, thân người trẻ trung
Lại thêm tráng kiện vô cùng
Bà con Phật tử đều cung kính ch àng.
Một hôm nắng đẹp hanh v àng
Thênh thang nắng rọi, rộn ràng chim ca
Anh chàng Thủ Hạc nhà ta
Ra ngồi tắm nắng bên hoa sân chùa
Thả hồn theo gió thơm đưa
Nhẹ trôi vào giấc ngủ trưa ngon lành
Để rồi bỗng hiện nguy ên hình
Hồ ly là cáo, thân hình xấu xa,
Bất ngờ có khách bước ra
Nhìn qua thấy chú cáo già ngủ say
Vội vàng hoảng hốt kêu ngay:
"Hồ ly xuất hiện chốn này! Kinh sao!"
Chàng Thủ Hạc nghe ồn ào
Giật mình tỉnh giấc kịp đâu thu h ình
Đông người xúm lại th ình lình
Chanh chua xỉa xói, bất bình thét la:
"Bây giờ lộ mặt thật ra
Ai ngờ mi lại chính là hồ ly
Tưởng rằng núp bóng từ bi
Tu hành học Phật xóa đi nghiệp m ình
Hồ ly vẫn hiện nguyên hình
Súc sinh lại vẫn súc sinh khác gì
Cút mau khỏi chốn này đi
Xác thì xấu xí, thân thì tanh hôi!"
*
Nghe xôn xao vọng tiếng người
Trụ trì vội bước ra nơi sân chùa

Anh chàng Thủ Hạc kính thưa:
"Thầy và đồng đạo vốn từ lâu nay
Hết lòng chiếu cố thân này
Lòng tôi cảm kích bao ngày khó quên
Nay xin báo đáp ơn tr ên
Đem thần thông diễn ngay liền quản đâu
Chuyện xưa tích cũ đ ã lâu
Rừng kia xin hãy quay đầu nh ìn xem!"
Trong khu rừng rậm kế bên
Hiện ra cảnh giới trang nghiêm lạ lùng
Phật Đ à thuyết pháp giữa rừng
Bao nhiêu đệ tử chập ch ùng vây quanh
Mọi người kinh ngạc thật tình
Cùng nhau quỳ lạy lòng thành kính dâng
Chợt nghe Thủ Hạc nói rằng:
"Tôi xin từ giã đạo tr àng giờ đây
Từ biệt chùa, từ biệt thầy
Ấm trà phúc đức dâng ngay biếu ch ùa
Để l àm kỷ niệm nghĩa xưa!"
Nói xong Thủ Hạc cũng vừa lao đi
Thân như ánh chớp khác chi
Nhắm khu rừng thẳm hồ ly biến rồi.
*
Tuy mang xác cầm thú thôi
Nhưng mà tư tưởng tuyệt vời cao xa
Từ bi, hỷ xả, vị tha
Súc sinh đâu nữa, ngẫm ra l à người!
Là người sống ở trên đời
Tuy hình hài vậy, tâm thời xấu xa
Than ôi ngẫm kỹ chẳng qua

Chỉ là dã thú, còn là người đâu!

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của PHẠM NGỌC KHUÊ)

---*---

(23)

CHẬU RỬA CHÂN

Thời gian đầu mới xuất gia

La Hầu La quả thật là đáng ch ê

Thân chưa thuần thục mọi bề

Lời thời thô thiển người nghe buồn lòng

Ý thời ô nhiễm vô cùng

Phật Đ à hay biết tìm đường giúp th êm

Đưa về tịnh xá kề b ên

Tu tâm, sửa tánh ngài khuyên hàng ngày.

*

Một hôm Phật ghé nơi này

La Hầu La vội đứng ngay b ên hầu

Ngài bèn dạy: "Tu đạo mầu

Phải cho tinh tấn chớ đâu lơ l à

Ngươi vào bưng chậu nước ra

Ta cần nước sạch để m à rửa chân!"

La Hầu La chẳng ngại ngần

Tuân lời, mang nước, rửa chân hầu ngài

Rửa xong Phật hỏi khoan thai:

"Nước này nhìn lại còn ai muốn dùng?"

La Hầu La: "Bạch Thế Tôn!

Nước nay nhơ nhớp có còn sạch đâu

Nấu ăn d ùng chẳng được n ào

Dù cho súc miệng thấy sao khó lòng!"

Phật bèn dạy: " Đúng vô c ùng

Nhà ngươi cũng vậy so không khác gì
Cung vàng điện ngọc xa l ìa
Tìm về núp bóng từ bi tu hành
Không chuyên cần, không tinh anh
Thân mình ô nhiễm, miệng mình nhớp nhơ
Thời ba món độc bất ngờ
Tham, sân, si đó đón chờ hại ta
Đưa tâm ý v ào đường t à
So cùng nước rửa chân mà khác chi!"
*
Tiếp theo Phật dạy: "Nước kia
Bẩn rồi đem đổ ngay đi tiếc g ì!"
La Hầu La vội đổ đi
Phật bèn nói tiếp: "Vậy thì giờ đây
Nếu mang đựng thức ăn n ày
Chậu còn dùng được nữa hay hết rồi?"
La Hầu La vội trả lời:
"Thưa rằng nước bẩn đựng nơi chậu n ày
Dù cho đ ã đổ hết ngay
Đồ ăn thức uống chứa đây khó l òng!"
Phật bèn dạy: " Đúng vô c ùng
Nhà ngươi cũng vậy so không khác gì
Làm sa môn vẫn sân si
Miệng không thành tín, tâm thì u minh
Chẳng hề tinh tấn tu hành
Tiếng đồn không tốt quả t ình vang đi
Tựa như chậu nước dơ kia
Đồ ăn thức uống đựng chi được n ào!"
Phật dùng chân hất nhẹ vào
Khiến cho cái chậu l ăn nh ào qua bên

Nghiêng qua, nghiêng lại trên thềm
Phật bèn lên tiếng hỏi thêm: "Chậu này
Nếu mà bị bể ra ngay
Thì ngươi có tiếc chậu này hay không?"
La Hầu La: "Bạch Thế Tôn
Chậu này dùng để rửa chân dơ rồi
Bể thời chỉ tiếc chút thôi
Chậu đâu c òn quý như hồi xưa kia!"
Phật bèn dạy: "Ngươi khác chi
Thân không gìn giữ, lời thì ác thô
Mang bao ý tưởng nhiễm ô
Khác chi cái chậu vì vô ích rồi
Chẳng còn ai tiếc thương ngươi
Một khi ngươi chết tức thời khổ đau
Thân ngươi luân chuyển qua mau
Trong ba đường dữ trước sau quay cuồng!"
La Hầu La hối vô cùng
Nghe xong hổ thẹn trong lòng biết bao
Lỡ gây lầm lỗi thuở nào
Giờ nghe Phật dạy dạt dào từ bi
Cõi lòng bừng sáng tức thì
Thành tâm sám hối, vội quỳ lạy ngay.
Ngẫm xem trong cõi đời n ày
Thợ rèn dùng sắt, hàng ngày ch ăm lo
Cạo đi sét rỉ sét dơ
Mới mong sắt trở thành đồ tốt đây,
Người học đạo giống vậy thay
Thói hư tật xấu thẳng tay loại trừ
Giữ cho trong sạch tâm tư
Mới mong đi trọn đường tu tốt l ành.

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của MINH CHÂU)

---*---

(24)

CHIM CÚ MÈO

Ngày xưa trên một cành cây

Cú mèo làm tổ nơi đây lâu rồi

Tổ chim gáy cũng gần thôi

Đôi b ên thân mật rong chơi tà tà.

Cú mèo một bữa ghé qua

Giã từ chim gáy, dọn nhà khỏi đây

Ngạc nhiên chim gáy hỏi ngay:

"Bác đi đâu thế? Chốn n ày đang y ên!"

Cú mèo: "Tôi phải dọn liền

Dời nhà cho lẹ qua miền phía Tây!"

Tò mò chim gáy: "Lạ thay

Nơi đây sinh sống bao ng ày êm xuôi

An lành, thoải mái, vui tươi

Tại sao bác lại muốn dời tổ đi?"

Cú mèo:"Tôi chẳng dấu chi

Vùng này dân chúng ưa gì tôi đâu!"

Dịu dàng chim gáy khuyên mau:

"Chúng mình hàng xóm thân nhau lâu rồi

Nên tôi thành thật ngỏ lời

Chính vì tiếng bác người đời chẳng ưa

Tiếng kêu buồn thảm vang đưa

Nghe vừa chết chóc lại vừa tang thương

Tưởng như xui xẻo tr ăm đường

Cho nên nếu bác bỏ phương Đông n ày

Dọn nhà qua phía phương Tây

Tiếng kêu chẳng chịu đổi thay chút g ì
Người ta cũng chẳng ưa chi
Để rồi t ìm cách đuổi đi sớm chiều,
Bác mà thay đổi tiếng k êu
Người ta chuyển ghét thành yêu mấy hồi!"
*
Sau khi chim gáy dứt lời
Cú mèo giận dữ về dời tổ ngay
Bỏ đi m ãi tận miền Tây
Xa miền Đông bấy lâu nay muộn phiền
Đúng lời chim gáy nhủ khuy ên
Đúng như chim gáy đ ã tiên đoán rồi
Tới miền Tây ít lâu thôi
Cú mèo chẳng được mọi người mến ưa
Người ghét bỏ, kẻ đuổi xua
Cú mèo nửa hận, nửa như chán đời
Bèn bay xa lánh loài người
Xa luôn loài vật, mặt trời, mặt tr ăng
Tìm núi thẳm, kiếm rừng hoang
Nơi đây l àm tổ vương mang hận lòng.
(phỏng theo bản v ăn xuôi
của NHƯ THỦY)
---*---
(25)
VUA RẮN
NÚI PHỔ Đ À
Thuở xưa đức Quán Thế Âm
Chọn nơi đây chốn sơn lâm tuyệt vời
Mở mang Phật pháp giúp đời
Đạo tr àng xây dựng cho người tu tâm,

Núi tên là Phổ Đ à Sơn
Có vua rắn nọ vẫn thường ở đây
Họ hàng nhà rắn đông thay
Và riêng vua rắn lâu nay tu hành
Nghìn n ăm tu luyện tinh anh
Phép thần thông giỏi nổi danh xa gần.
Rắn thua đức Quán Thế Âm
Sau khi đấu phép thần thông tranh t ài
Mới đ ành chịu nhượng bộ ngài
Cho ngài mượn núi làm nơi đạo tr àng,
Rắn lo ngại cho họ hàng
Bị người giết hại nguy nan vô cùng.
Đức Quán Âm: "H ãy an lòng
Họ hàng nhà rắn hiện trong núi này
Cứ yên cư ngụ nơi đây
Người và rắn sống chung đầy t ình thương
Ai làm hại phải bồi thường
Mạng đem thường mạng khó đường tránh qua,
Quyền vua rắn xử chẳng tha
Sẽ niêm yết bảng gần xa khắp vùng
Và loan báo rõ lệnh chung
Để người g ìn giữ tránh đường sát sinh!"
Thế là trên ngọn núi xanh
Đạo tr àng nghiêm túc lập thành nơi đây
Đ ã qua bao tháng cùng ngày
Hành hương khách ghé núi này thật đông
Người và rắn sống yên lòng
Người không hại rắn, rắn không cắn người.
Nhiều chùa xây cất khắp nơi
T ăng, ni, Phật tử vang lời cầu kinh.

*

Vùng này có chú Tiểu Đinh

Thường hay chơi nghịch phá quanh xóm làng

Tổ chim tìm đập tan hoang

Chuồn chuồn, châu chấu, bướm vàng chẳng tha.

Hôm nay chú trốn mẹ cha

Lén leo lên núi nhởn nha một mình

Dạo quanh tìm dịp sát sinh

Đến khi đói bụng ghé nhanh v ào chùa

Xin ăn uống lúc ban trưa

No nê lại chạy rỡn đ ùa khắp nơi

Khi gần lúc xế chiều rồi

Đến con đường nọ chú ngồi nh ìn quanh

Chợt đâu thấy dưới cỏ xanh

Có con rắn nhỏ bò nhanh tìm đường

Trốn bò cạp lớn kinh hoàng

Đang nhanh chân rượt phía đằng sau đuôi

May thay tới lạch suối rồi

Rắn lao mình xuống vội bơi qua bờ,

Nước ng ăn b ò cạp bất ngờ

Nó đâu biết lội đứng đờ người ra

Đ ành quay lui, khó vượt qua,

Tiểu Đinh tinh nghịch nghĩ ra mưu liền

Lượm cành cây rớt kề bên

Bắc cầu qua lạch ngang trên đôi bờ

Chú bò cạp chẳng chần chờ

Bò qua rượt đuổi rắn như đi ên cuồng

Tấm thân rắn nhỏ thảm thương

Trốn không thoát kịp tr ăm đường đớn đau

Bị bò cạp cắn hồi lâu

Quằn người ra chết, còn đâu nẻo về,
Tiểu Đinh vui thích thoả thu ê
Reo lên khoái chí vừa đi vừa cười.
*
Núi rừng khuất bóng mặt trời
Tiểu Đinh vội v ã tìm nơi ngủ nhờ
Ghé vào chùa. Thật bất ngờ
Vừa trông thấy mặt là sư giật mình
Lắc đầu hỏi, giọng thất kinh:
"Trông con nét mặt quả tình nguy thay
Bao nhiêu ám khí phủ đầy
Chắc con khó sống qua ngày mai đâu,
Nói cho thầy biết thật mau
Gần đây con có phạm v ào tội chi
Sinh linh có giết hại gì
Khiến cho phúc đức mất đi thảm sầu?"
Tiểu Đinh hốt hoảng lắc đầu
Sau khi ngẫm nghĩ hồi lâu, thưa thầy
Rằng mình tinh nghịch mới đây
Giúp bò cạp giết rắn ngay trên đồi.
Sư vừa nghe nói dứt lời
Tức thời hốt hoảng kêu trời, khẽ than:
"Thật khó kh ăn! Thật nguy nan!
Thế nào vua rắn cũng làm hại ngay
Đ òi con thường mạng, thảm thay
Khó mà trốn thoát nạn này được đâu!"
Tiểu Đinh sợ h ãi van cầu
Xin sư chỉ cách nhiệm mầu cứu nguy.
Cúi đầu sư vội nghĩ suy
Hồi lâu lên tiếng từ bi giúp người:

"Chỉ còn cách tụng kinh thôi
May ra công đức do nơi l òng thành
Tạo ra một chút duyên lành
Cứu con thoát khỏi tội tình nghiệp oan!"
Sư bèn thả quả chuông vàng
Nới dây, hạ thấp xuống ngang hiên ngoài
Lệnh cho chú nhỏ vào ngồi
Khuyên luôn niệm Phật đồng thời cầu kinh,
Chuông vàng sư hạ xuống nhanh
Che cho chú nhỏ giấu mình bên trong,
Bên ngoài sư dốc một lòng
Mở kinh ngồi tụng vô cùng nghiêm trang
Khơi đ èn, thắp nến, đốt nhang
Lạ thay khi mở kinh vàng ra xem
Không nhìn thấy chữ! Ngạc nhiên!
Trang kinh trắng xoá báo điềm tai ương
Mõ thời im tiếng chẳng vang
Dùi càng gõ mạnh mõ càng lặng câm
Sư lòng hoảng hốt vô ngần
Miệng luôn niệm Phật dốc tâm khẩn cầu.
Bỗng nhiên vua rắn từ đâu
Hiện ra giận giữ, cái đầu lắc lư
Đến ngay b ên cạnh chỗ sư
Quấn chung quanh quả chuông xưa ba vòng
Vang lên tiếng rít hãi hùng
Và rồi sau đó lạnh l ùng buông ra
Biến vào bóng tối nhạt nhoà
Ngoài song chánh điện trăng t à khuất mây.
Sư liền vội chạy đến ngay
Kéo chuông lên ngó trong đây thế n ào

Thật là kinh khủng biết bao
Tiểu Đinh đ ã biến chốn nao mất rồi
Chỉ còn một vũng máu thôi
Dính quanh mớ tóc của người trẻ thơ.
Nhắm nghiền cặp mắt hiền từ
Sư lên tiếng niệm Phật A Di Đ à
Một mình lẩm bẩm xót xa:
"Chót gây nghiệp dữ khó mà thoát đây
Nhân nào quả nấy xưa nay
Dễ gieo nhân ác, khó gây quả lành!"
Với tâm từ, với lòng thành
Ba ngày liên tiếp sư dành tụng kinh
Cầu cho chú nhỏ Tiểu Đinh
Linh hồn sớm được si êu sinh trọn bề.
(phỏng theo bản v ăn xuôi
của PHẠM NGỌC KHUÊ)
---*---
(26)
QUẢ CAM
OAN NGHIỆT
Lái buôn tên gọi Tàu Dư
Mỗi n ăm gần Tết thường ưa mang h àng
Đi xa, đến một xóm l àng
Bán buôn quen biết đ ã hằng bao n ăm
Vì chàng tính chẳng khó kh ăn
Cho nên công việc kiếm ăn dễ d àng
Khách chưa trả được tiền h àng
Chàng bèn bán chịu để sang năm đ òi
Càng thêm khách, càng thêm lời
Khi hàng mau hết của thời sinh sôi.

Mỗi khi ghé đến đây rồi

Tàu Dư thường đến ở nơi nh à này

Bánh bèo được bán tại đây

Nhưng người mua bánh lâu nay không nhiều

Phan Phiên là chủ, sống nghèo

Tàu Dư ở đậu biết điều giúp th êm

Tình thân nảy nở đôi b ên

Ngày qua tháng lại vững bền tốt thay!

N ăm năm lui tới nh à này

Tàu Dư kia bỗng một ngày biến luôn

Cảm tình trong việc bán buôn

Thấy chàng vắng bóng bà con ngỡ ngàng

Xôn xao trong đám khách h àng

Xúm nhau bàn tán rộn ràng ít lâu

Để rồi tin tức ch ìm mau

Chuyện người mất tích còn đâu bận l òng.

*

Tàu Dư buôn bán thành công

Phan Phiên noi dấu, cũng mong kiếm lời

Hàng n ăm thấy Tết đến rồi

Cũng đi xa để t ìm nơi mua hàng

Mang về bán lại xóm làng

Mỗi n ăm một chuyến dễ d àng vậy thôi

Thế mà sau mấy n ăm trời

Trở nên lắm của ai người sánh ngang

Khắp vùng nổi tiếng giàu sang

Bánh bèo nghề cũ cửa hàng dẹp luôn

Mua thêm ruộng, tậu thêm vườn

Nhà cao, cửa rộng, giả sơn giữa hồ

Hoa sen muôn sắc điểm tô

Nhà buôn thành đạt t ài phô khắp vùng
Mọi người khâm phục vô cùng
Tuy đôi khi thấy lạ l ùng lắm thay!
Tạ ơn trên ban phước này
Phan Phiên nổi hứng một ngày xuân sang
Rước đo àn hát bội về làng
Mời thiên hạ đến rộn r àng vui chơi
Bà con được dịp xả hơi
Rủ nhau tham dự bao người thật đông.
*
Đầu non vừa khuất vầng hồng
Chủ nhà vừa cúng tế xong nhang đ èn
Rạp tuồng đ ã nổi trống kèn
Mời thiên hạ chuẩn bị xem diễn tuồng.
Ngay khi vừa kéo màn nhung
Thời anh kép chính ung dung ra chào
Múa may điệu bộ khéo sao
Vừa toan cất tiếng, ngẩng đầu, xưng t ên
Anh ta ngậm miệng lại liền
Mặt mày nhớn nhác, láo liên, kinh hoàng
Rồi lùi bước rất vội vàng
Vào sau sân khấu tìm đường tháo lui.
Ông bầu tức bực kêu trời
Đẩy anh trở lại ra ngo ài màn nhung
Anh đ ành miễn cưỡng diễn tuồng
Nhưng vừa mở miệng lại vùng quay lui,
Ông bầu đ ành phải đổi người
Chọn anh kép khác ra ngoài diễn thay
Ai ra rồi cũng vào ngay
Cũng đều nhớn nhác mặt m ày hoảng kinh

Ông bầu dò hỏi sự tình
Mấy người đều cứ lặng thinh, lắc đầu,
Bên ngoài khán giả xôn xao
Ngạc nhiên chẳng hiểu chuyện đâu lạ l ùng!
Ông bầu đề nghị đổi tuồng
Chủ nhân đồng ý, ngại ng ùng gì đâu
Lần này chính thức ông bầu
Mở màn, ra nói giáo đầu, xưng t ên
Miệng vừa há đ ã chợt im
Nhìn quanh dáo dác như tìm kiếm ai
Và rồi ngậm miệng tức thời
Bước lui mấy bước vào nơi hậu trường
Mặt kinh hoảng, vẻ hãi hùng
Bên ngoài cả rạp vô cùng hoang mang
Chủ nhân tức giận vô vàn,
Ông bầu gánh chẳng nói n ăng nửa lời
Chỉ lo hối thúc mọi người
Mau mau thu dọn rút lui tức thì
Cả đo àn hát vội ra đi
Mặc cho ông chủ nhân kia bất bình.
Cho là điềm chẳng tốt l ành
Giận bầu gánh hát hại mình buổi nay
Phan Phiên đi kiện t òa ngay
Thanh danh còn một chút này mà thôi.
*
Quan tòa đ êm trước đang ngồi
Uống trà, đọc sách, rung đ ùi, ngâm thơ
Chợt đâu thấy một bóng mờ
Bước vào đặt trước án thư của ng ài
Một mâm quả rồi vái dài

Vội vàng quay gót khuất ngoài bóng đ êm
Quan tòa bèn mở ra xem
Ngay trong mâm quả thấy liền trái cam
Ngài thò tay vừa định cầm
Quạ đen ngo ài cửa bất thần bay ngang
Thò chân quắp mất quả cam
Quan tòa thấy vậy vội vàng đuổi theo
Trượt chân vấp ngã, miệng kêu
Giật mình tỉnh giấc thấy điều thực hư
Rằng quan chợp giấc mộng mơ
Quạ đen, khách lạ chỉ l à chiêm bao.
Hôm sau trùng hợp làm sao
Phan Phiên bỗng nạp đơn v ào kiện thưa
Quan tòa chợt nghĩ giấc mơ
Và đơn kiện tụng chắc l à liên quan,
Ngài bèn gửi giấy đ òi đo àn
Ông bầu, kép hát toàn ban đến hầu.
Mọi người khai báo như nhau:
"Ra tuồng định nói v ài câu mở màn
Miệng vừa há chợt kinh hoàng
Một người xuất hiện cầm cam nhét vào
Không cho nói được tiếng n ào
Chúng tôi sợ hãi quay đầu trở lui!"
Sau khi nghe rõ chuyện rồi
Quan toà tự hỏi thấy hơi lạ kỳ:
"Trái cam kia liên hệ chi?"
Nên quan quyết định phải đi coi liền
Cùng quân hầu đến Phan Phi ên
Gọi là th ăm hỏi cho th êm tỏ tường.
Quan đi xem xét khu vườn

Nào đâu thấy lạ vừa đương định v ào
Chợt nghe tiếng quạ thảm sầu
Vang lên ảo não góc sau vườn nhà,
Sinh nghi quan vội ghé qua
Thấy cây cam mọc thật là xanh tươi
Góc vườn chỉ một cây thôi
Xum xuê cành lá, trái thời hiếm hoi
Trên cành một trái lẻ loi
Quan đang nghĩ ngợi chợt nơi c ành này
Một con quạ tới đậu đây
Kêu lên thảm thiết giọng đầy oán than
Rồi dùng mỏ mổ cam vàng
Mổ xong cất cánh lẹ làng bay đi.
Lạ thay trong quả cam kia
Một tia máu đỏ tức th ì phun ra
Phan Phiên run sợ, khẽ la
Quân hầu hoảng hốt, quan toà nghi nan
Nghi rằng có kẻ chết oan
Truyền quân đ ào bới gốc cam th ăm d ò
Thấy lòi ra bộ xương khô
Phan Phiên tái mặt hét to hãi hùng
Vùng lên chạy trốn đi ên cuồng
Lính hầu bắt lại, hết đường chối quanh.
*
Phan Phiên khai rõ ngọn ngành:
"Xác Tàu Dư quả thật tình chôn đây
Tàu Dư giàu có lắm thay
Tôi đưa em vợ lâu nay trong nh à
Mối manh gả cho hắn ta
Hắn ta đồng ý, thế l à tạm yên,

Hắn về thu xếp bạc tiền
Để qua lập nghiệp ở b ên vùng này.
Thế rồi bỗng có một ngày
Vợ con tôi ngủ đang say giấc nồng
Đ êm khuya khuắt, trời mịt mùng
Tàu Dư chợt gánh hai thùng đến đây
Bên trong vàng bạc chất đầy
Nhờ tôi chôn lén gốc cây ngoài vườn
Chúng tôi cùng thực hiện luôn
Vàng thoi, bạc nén đem chôn chỗ n ày.
Bạc vàng gợi máu tham ngay
Lại thêm cây cuốc trong tay sẵn sàng
Giết Tàu Dư thật dễ dàng
Nhắm ngay đầu hắn tôi phang xuống liền
Tàu Dư chết chẳng kịp rên
Hố sâu đ ào sẵn một bên đây rồi
Tôi chôn xác chết xuống thôi
Bốn bề vắng lặng ai người nào hay
Bứng cây cam nhỏ cạnh đây
Tôi trồng cam đó l ên ngay hố này.
Với bao tài sản trong tay
Tôi thôi nghề cũ, tháng ngày đi buôn
Để che mắt khắp l àng thôn
Làm như tôi kiếm được luôn nhiều lời
Mọi người nghĩ tài sản tôi
Là do buôn bán nhờ trời phất lên."
Tòa bèn xử tội Phan Phiên
Bao nhiêu gia sản tịch biên ngay liền
Trích riêng ra một khoản tiền
Cầu siêu chay tịnh ba đ êm, ba ngày

Cho Tàu Dư chết nơi đây

Được mau si êu thoát, oán này lìa xa.

Cầu siêu đến tối thứ ba

Hồn Tàu Dư bỗng hiện ra lạy quỳ

Trước bàn thờ Phật uy nghi

Lạy xong ba lạy hồn kia biến liền

Thoáng qua một bóng quạ đen

Bay đi cất tiếng k êu trên bầu trời.

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của QUÁCH TẤN)

---*---

(27)

NGƯỜI YÊU

MUÔN THUỞ

Tại vương quốc Kô Sa La,

Thuở xưa là một quốc gia hùng cường,

Ba Tư Nặc là quốc vương

Khắp trong nước Ấn bốn phương vui vầy,

Phật còn tại thế thời này

Đạo v àng gieo rắc đó đây giúp đời.

Trong cung vua có một người

Cô nàng Mạt Lợi xinh tươi diễm kiều

Vua Ba Tư Nặc quý yêu

Vuốt ve âu yếm cưng chiều nhất thôi.

Thế rồi một buổi đẹp trời

Nhà vua lên tiếng hỏi người đẹp kia:

"Ái khanh hãy nói ra đi

Trên đời y êu nhất nàng thì chọn ai?"

Nghe xong Mạt Lợi trả lời:

"Muôn tâu bệ hạ chính ngài mà thôi!"

Nhà vua hoan hỉ mỉm cười:

"Câu nàng vừa nói ta thời đoán ra

Hỏi cho vui vậy thôi mà!"

Cô nàng Mạt Lợi mặt hoa rạng ngời

Nhìn vua khe khẽ ướm lời:

"Muôn tâu bệ hạ nếu ngài bỏ qua

Thiếp xin nói rõ thêm ra

Một điều hơi khác nhưng m à đúng hơn

Một điều xác thật vô v àn!"

Nhà vua: " Được chứ! Vậy n àng nói đi!"

Mỹ nhân: "Thưa chẳng dấu chi

Người mà thiếp mãi muôn bề mến yêu

Luôn quý hóa, luôn nuông chiều

Chính là thần thiếp! Mình yêu chính mình!"

Nhà vua thắc mắc hỏi nhanh:

"Ta đây không hiểu, quả t ình lạ thay!"

Mỹ nhân vội giải thích ngay:

"Thật ra phải nói mình hay thương mình

Đây l à 'tự ngã' thường tình

Nên khi thiếp có duyên lành, duyên may

Ơn nhờ bệ hạ lâu nay

Được ng ài yêu quý thiếp này thật vui

Bản thân hạnh phúc tuyệt vời

Cho nên thiếp phải yêu ngài nhất thôi

Yêu người đem lại niềm vui

Khiến cho 'tự ngã' mình thời th ăng hoa"

Vua Ba Tư Nặc nghe qua

Vẫn chưa hiểu rõ nàng ta nói gì.

Mỹ nhân: "Xin hỏi vậy thì

Ai mà bệ hạ muôn bề yêu thương

Coi như nhất ở cung vàng?"

Nhà vua:"Người đó l à nàng chứ ai!"

Mỹ nhân Mạt Lợi mỉm cười:

"Nếu như thiếp lại yêu người khác kia

Vuốt ve, chiều chuộng, mê si

Thời tình bệ hạ còn gì nữa không

Chắc ngài giận dữ vô cùng

Và đầu của thiếp chớ h òng còn nguyên

Lệnh vua chắc chém đầu liền,

Đây l à giả dụ để xem thế n ào

Xem ngài quyết định ra sao

Có như thiếp nghĩ từ bao lâu rồi?"

Vua nghe hỏi chợt ngẩn người

Tỏ ra lúng túng trả lời dễ đâu

Sau khi im lặng hồi lâu

Cuối cùng vua thốt ra câu chân tình:

"Lời nàng quả đúng thật t ình

Thật ra mình chỉ yêu mình mà thôi!"

*

Đúng lời đức Phật dạy rồi:

"Tâm ta đi khắp mọi nơi tr ên đời

Cũng không tìm thấy được người

Đáng y êu, đáng quý hơn nơi thân m ình!

Ai yêu ‘tự ngã’ chân tình

Bản thân quý mến nhiệt thành mãi thôi

Thời luôn luôn phải nhớ lời

Chớ nên hại ‘tự ngã’ người làm chi!"

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của NHƯ THỦY)

---*---

(28)

N ĂM GIỌT MẬT

Ngày xưa có kẻ tử tù

Một ngày vượt ngục chạy như đi ên cuồng

Trốn cho mau, vội tìm đường,

Phía sau lính gác rộn ràng rượt theo

Xua hai voi dữ hiểm nghèo

Vòi vươn dài thượt, miệng kêu vang ầm,

Trong cơn hốt hoảng tâm thần

Chẳng may chàng lại sa chân dọc đường

Rơi vào miệng giếng thẳm thương

Giếng sâu hun hút khiến chàng hoảng kinh

Vung tay quờ quạng quanh mình

Thấy cây buông rễ rung rinh lưng chừng

Chàng ôm thật chặt, vui mừng

Phen này tưởng thoát. Tìm đường tr èo lên

Nào ngờ ngay miệng giếng trên

Hai con voi dữ đến b ên kiếm người

Rống vang náo động đất trời

Cỏ cây giẫm đạp tơi bời thị uy,

Chàng tù hãi sợ kể chi

Tính đường tụt xuống đáy kia cho rồi

Nhưng khi nhìn xuống, chao ơi!

Ba con rồng lớn uốn người dưới sâu

Giơ nanh, múa vuốt, vươn đầu

Phun tia lửa nóng, phun mầu đỏ thi êu

Muốn bay lên chỗ dây leo

Nuốt chàng vượt ngục đang tr èo nơi đây.

*

Chàng bèn bám chặt rễ cây

Tưởng rằng lủng lẳng thế này tạm yên
Ác sao ngay ở phía trên
Hai con chuột cống cắn liền đầu dây
Một đen, một trắng to thay
Đua nhau gậm nhấm rễ n ày mải mê.
Nhìn quanh thành giếng cận kề
Chợt trong hang hốc bốn bề nhô ra
Bốn con rắn độc hít h à
Ngóc đầu th è lưỡi mổ qua thân người.
Chàng toan leo tuốt lên thôi
Mong tìm đường thoát khỏi nơi chốn n ày
Nhưng đuối sức, lại yếu tay
Miệng khô,cổ cháy, thân đầy mồ hôi
Anh chàng ngửa mặt thốt lời:
"Trời ơi sao nỡ hại tôi thế này!"
Chừng như sắp tắt thở ngay
Trong cơn tuyệt vọng dâng đầy tim côi
Anh chàng há miệng lấy hơi
Thở vào một chút khí trời thênh thang,
Một bầy ong chợt bay ngang
Làm rơi mật xuống miệng chàng ngọt thơm
Đủ năm giọt mật v àng ươm
Chàng bèn nhắp mật vào luôn miệng chàng
Ngọt ngào, thơm phức, mơ màng
Thế là mê tít tâm can mất rồi
Và trong giây phút tuyệt vời
Đ ã quên đi mất giếng khơi hiểm ngh èo
Quên đi t ình cảnh cheo leo
Quên đi tính mạng đang treo chỉ m ành.
*

Ngẫm trong kiếp sống mong manh
Đủ năm lạc thú vây quanh chẳng rời:
Tiền tài quyến rũ con người
Từng gây bạc bẽo từ thời xa xưa;
Aí tình, sắc dục đong đưa
Tấm gương kim cổ đ ã thừa đớn đau;
Miếng mồi danh vọng đua nhau
Như bong bóng nước tan mau mặt hồ;
Chuyện ăn uống m ãi ham lo
Từng gây nhục nhã ra cho bao người;
Chuyện ham ngủ nghỉ thảnh thơi
Ch ăm lo thân xác tức thời mau qu ên
Tấm thân "tứ đại" chẳng bền
Sớm tan như giọt sương trên cỏ làn.
Chúng sinh "ngũ dục" mãi ham
Như ham n ăm giọt mật tan miệng người
Thơm ngon, quyến rũ tuyệt vời
Khiến người quên mất cuộc đời hiểm nguy
Khổ đau qu ên mất còn chi
Nhớ đâu đường đạo từ bi m à về.
(phỏng theo bản v ăn xuôi
trong TRUYỆN CỔ PHẬT GIÁO)
---*---
(29)
ẢO ẢNH
Ngày xưa, ngày xửa, ngày xưa
Có hoàng tử nọ khi vừa sinh ra
Tin lành tràn ngập quốc gia
Vua, hoàng hậu với muôn nhà mừng vui,
Rồi hoàng hậu sớm qua đời

Tiếc thay mẹ kế là người xấu xa
Muốn dành ngôi cho con bà
Âm mưu giết hại thật là bất lương
Sai người tâm phúc tìm đường
Đưa ho àng tử nhỏ vào rừng giết đi.
May thay kẻ đó từ bi
Nào đâu nỡ giết trẻ kia bao giờ
Gặp người s ăn bắn bất ngờ
Vội giao hoàng tử cậy nhờ trông coi,
Thợ s ăn sống ở ven đồi
Bên triền núi thẳm xa nơi kinh thành.
*
Cậu hoàng tử lớn lên nhanh
Vô tư như một cây xanh giữa trời
Đ ùa cùng nắng gió trùng khơi
Hoàn toàn đâu biết về đời xa xưa
Cội nguồn vương giả con vua,
Cậu vui ngày tháng êm ru dòng đời.
Một ngày hoàng tử lớn rồi
Tấm thân cường tráng, vóc người nở nang
Sống thong dong dưới nắng vàng
Như là thú giữa rừng hoang an lành
Như tùng vươn ngọn trời xanh
Trầm luân cuộc sống kinh thành nào hay.
Thế rồi bỗng có một ngày
Chàng theo bác thợ s ăn n ày về kinh
Nơi chàng thuở trước mới sinh
Dân bày hương án linh đ ình mừng vui.
Chàng trai kinh ngạc ngây người
Thấy dân phố thị khắp nơi dập dìu

Xa hoa, lộng lẫy đủ điều

Đắm ch ìm trong cuộc chơi nhiều tang thương

Trò đời cười khóc trăm đường

Thật là ấu trĩ, đi ên cuồng lắm thay!

Chàng trai nhàm chán nơi này

Rong chơi hai tháng hôm nay trở về

Theo chân bác thợ s ăn kia

Bụi nơi đô hội chẳng hề vương mang.

Rừng hoang vẫy gọi rộn ràng

Thầy trò rảo bước thênh thang lối về

Dừng chân nghỉ mệt bên khe

Vốc tay nước suối cận kề giải lao

Chợt nghe lối cỏ lao xao

Chàng trai ngẩng mặt xiết bao sững sờ

Mỹ nhân xuất hiện bất ngờ

Khiến chàng kinh ngạc ngẩn ngơ cõi lòng.

Cô nàng xinh đẹp vô c ùng

Khuôn tr ăng tươi tắn, h ình dung mỹ miều

Núi rừng chợt ngát hương yêu

Trong tim chàng khúc tình reo tuyệt vời

Tiếng lòng bùng dậy chơi vơi

Sau cơn mê mệt ngủ vùi ngàn n ăm

Thần tình ái đ ã ghé th ăm

Mũi tên định mệnh đ ã g ăm tim người.

Thợ s ăn gi à cả lõi đời

Thấy niềm xao xuyến nơi người thanh niên

Ông bồi hồi nhớ lại liền

Cuộc đời trai trẻ cuồng đi ên của mình

Và ông bất giác rùng mình

Âu lo cho kẻ ái tình vương mang,

Cánh chim vương giả đại b àng
Đến thời sắp sửa ra r àng rồi đây
Hoang vu hốc đá hẹp n ày
Đại b àng dang cánh tung bay dễ nào,
Lòng ông đau xót biết bao
Biển tình sóng gió thét gào gian truân
Đời trai hăm hở dấn thân
Mai này bại liệt vô ngần thương đau.
Cho nên chỉ ít lâu sau
Khi chàng trai trẻ cúi đầu khẽ thưa
Xin rời rừng núi âm u
Thời ông im lặng thầm lo vô cùng.
*
Sau khi từ biệt núi rừng
Đại b àng tung cánh vào vùng trời xanh
Cô nàng bên suối đẹp xinh
Khiến chàng thức giấc an bình thuở nao
Nàng xinh đẹp n ên tự hào,
Chàng trai quỳ gối biết bao nhiêu lần
Xin làm nô lệ hiến thân
Tiếc thay nàng vẫn muôn phần thờ ơ
Lạnh lùng chẳng ghé mắt qua
Chàng đâu sánh gót ki êu xa của nàng.
Song thân cô lại nhìn chàng
Thấy ra sức mạnh tiềm tàng thân trai
Cho nên chấp thuận tạm thời
Khiến chàng có dịp tới lui cận kề
Lấy lòng họ đủ mọi bề
Phá rừng, vỡ núi chẳng hề quản công
Quẩn quanh để thấy bóng hồng

Lao đầu bể khổ l òng không sóng sầu.
Thật thà, vụng dại từ lâu
Tâm hồn chất phác có đâu muộn phiền.
Một ngày rộn rã khắp miền
Kèn vang rừng núi, vua hiền đi săn
Tới vùng đất hứa dừng chân
Có cô gái đẹp tuyệt trần dễ thương,
Nàng tìm đến vị quân vương
Quyền uy, trai trẻ nàng thường ước mơ
Thuyền tình vừa ghé tới bờ
Vừa reo vang khúc đường tơ tuyệt vời
Tên thù đ ã phóng tới nơi
Quân vương ngã gục, hết đời xuân xanh
Ai ngờ chàng trẻ thất tình
Cung tên thiện xạ tài danh lâu rồi
Trong khi tuyệt vọng lứa đôi
Phóng tên cuồng nộ cho vơi hận lòng.
Đo àn s ăn nhốn nháo h ãi hùng
Đua nhau đuổi bắt truy l ùng kẻ gian
Chàng trai chạy trốn b ăng ng àn
Tâm hồn đi ên loạn hoang mang rối bời
Khi kiệt sức, lúc hết hơi
Gục bên bờ suối thân người mê man
Chập chờn hình bóng mỹ nhân
Như là một mũi tên g ăm ngực ch àng.
Thương thay cho cánh đại b àng
Mới tung bay giữa thênh thang ít ngày
Dường như gục chết nơi này
Mộng đời theo cánh mây bay cuối trời.
*

Khi chàng tỉnh dậy, bồi hồi
Nào hay mình hiện ở nơi chốn nào
Tỉnh hay đang giấc chi êm bao
Thực hay là mộng mà sao lạ lùng,
Đệm rơm êm ấm dưới lưng
Nhìn qua bục đá sư đương ngồi thiền
Mặt sư thoáng nụ cười hiền
Đôi m ày bạc trắng, da tiên hồng hào.
Cạnh bên chàng thấy vui sao
Rổ khoai chín luộc, ngại đâu đói l òng
Mãi hôm sau lúc hoàng hôn
Thiền sư xuất định mặt c òn nét tươi
Sư nhìn chàng khẽ mỉm cười
Nửa như an ủi, nửa thời tiếc thương
Chàng bèn dâng nước cho ông
Như là chú tiểu mới trong cửa thiền
Hai thầy trò đều lặng y ên
Dám đâu nói trước tr ò bèn chờ trông.
Sau khi vừa uống nước xong
Thầy thiền trở lại chứ không nói gì
Mặt thầy an lạc kể chi
Chàng trai cảm thấy những gì đớn đau
Những gì mình gánh muộn sầu
Chỉ như trò trẻ từ lâu trong đời
Từ hồi thơ ấu xa xôi
Đ ùa cùng trẻ nít, đến hồi lớn khôn
Đuổi theo người đẹp đi ên cuồng
Trò chơi chưa hết! Hãy còn h ăng say
Giờ đây thân liệt chốn n ày
Chẳng còn sức sống! Bó tay mất rồi!

Còn sư an tịnh tuyệt vời
Chốn đây phẳng lặng như nơi mặt hồ
Phải ch ăng thầy lắng tâm tư
Cuộc chơi nhân thế giã từ đ ã lâu.
Bảy ngày ròng rã qua mau
Ngoài giờ tĩnh tọa sư đâu nói g ì
Lặng im như tảng đá kia
Chàng không chịu nổi nên chi đợi chờ
Một ngày sư xả thiền ra
Chàng bèn kể lể gần xa chuyện mình
Sư nghe nhưng vẫn lặng thinh
Đến khi ch àng hỏi tâm tình một câu
Sư bình thản khẽ lắc đầu
Trả lời: "Ảo ảnh!". Sư đâu nói nhiều.
Chàng thất vọng biết bao nhiêu
Hỏi thêm gằn giọng: "Mọi điều giả sao
Thưa thầy ảo ảnh chỗ nào?"
Sư cầm bình nước vội trao cho chàng
Mỉm cười, khẽ nói nhẹ nhàng:
"Hiện ta đang khát nói năng chẳng nhiều
Có dòng suối mát chân đ èo
Bình đây con h ãy mang theo múc về!"
*
Chàng ôm bình vội ra đi
Khom người múc nước, đến khi ngẩng đầu
Tim chàng rộn rã đập mau
Bên kia bờ suối ai đâu đang chờ
Chao ơi người cũ trong mơ
Mỹ nhân đứng đó bất ngờ lắm thay!
Thấy chàng nàng chạy qua ngay

Ôm hôn khóc lóc tràn đầy xót xa
Lòng chàng trai chợt mềm ra
Hận tình xưa cũ nhạt nhòa trôi đi.
Rồi thêm bao chuyện ly kỳ
Hệt như cổ tích lâm ly tuyệt vời:
"Này là tin tức tới nơi
Kinh thành vua đ ã qua đời mới đây,
Người ta tiết lộ thêm ngay
Rằng chàng hoàng tử của ngày xa xưa
Vẫn còn sống! Thật bất ngờ!
Quần thần náo nức đón chờ tân vương,
Đón ch àng về ngự ngai vàng
Quả là tốt đẹp huy ho àng biết bao,
Này ngôi hoàng hậu tối cao
Trao cho người đẹp ai n ào xứng hơn,
Họ sinh ra những đứa con
Đẹp xinh, kháu khỉnh, tinh khôn, hiền l ành.
Mười l ăm năm thoáng trôi nhanh
Nước nhà có giặc, kinh thành lâm nguy
Chàng làm vua bị bắt đi
Giặc giam ngục đá c òn chi ngai vàng,
Bầy con nằm chết thảm thương
Mỹ nhân hoàng hậu đi ên cuồng khóc la…
Tim chàng như nứt rạn ra
Rã rời từng mảnh xót xa vô vàn
Chao ơi số mệnh bạo tàn
Đ è lên nặng trĩu nát tan tim chàng
Sa ngục tối, mất ngai vàng
Tóc phai bạc trắng, thân tàn già nua
Đời người sao m ãi ganh đua

Cuộc chơi trần thế được thua, mất c òn..."

Đang khi chua xót tâm hồn

Nửa mê, nửa tỉnh giữa cơn mơ màng

Chàng nghe thoảng vọng âm vang

Tiếng thiền sư nói nhẹ nhàng bên tai:

"Nước thời múc một bình thôi

Mà đi đến cả giờ rồi chưa xong

Tại sao lâu vậy hả con?"

Chàng trai choàng tỉnh, hoàn hồn nhìn quanh

Thấy thầy đang đứng cạnh m ình

Còn mình đang đứng ôm b ình nước không

Bên bờ suối chảy xuôi dòng

Tóc còn xanh mướt xoã trong gió rừng.

Thiền sư khẽ nói ung dung:

"Thế là ảo ảnh, vô thường đó con!"

Chàng trai sống mãi trên non

Kể từ ngày đó chẳng c òn về kinh

Chẳng rời rừng núi an bình

Nên không ai rõ sự tình về sau

Đời ch àng ẩn dật nơi đâu

Qua đời lặng lẽ khi n ào chẳng hay!

(phỏng theo bản v ăn xuôi

của NHƯ THỦY)

* Sách ấn tống để biếu, không bán

* Tác giả không giữ bản quyền

* Hoan nghênh tái bản

hoặc phổ biến dưới bất kỳ hình thức nào khác.

LIÊN LẠC:

giaongo@msn.com

-ooOoo-

Đầu trang | Phần 1 | Phần 2 | Tập I | Tập II

Trở về trang Thư Mục

last updated: 01-01-2004

Chân thành cám ơn Cư sĩ Tâm-Minh Ngô Tằng Giao đã gửi tặng bản vi tính (Bình Anson, 10-2004).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.